

# Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder

Jaargang 41 nr. 2

ZOMER 2015



Het parochieblad verschijnt vier keer per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Herfst

nr. 4 Advent / Kerst

Het volgende nummer verschijnt eind september. De redactie sluit op 6 september 2015.

## Redactieadres

Witte de Withstraat 2A

9726 EC Groningen

email: [redactie@groningen.okkn.nl](mailto:redactie@groningen.okkn.nl)

## Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden. Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

## Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

## Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

## WWW

De parochie is ook te vinden op het web. Kijkt u op onze websites voor Groningen en Friesland op:

[www.groningen.okkn.nl](http://www.groningen.okkn.nl)

[www.friesland.okkn.nl](http://www.friesland.okkn.nl)

## Bij de voorkant

Fijne vakantie!

## Rectificatie

Helaas is er een zeer vervelende fout gemaakt in ons vorige parochieblad. Bij het met zorg geschreven artikel rondom het overlijden van de pastores Jan de Haan en Klaas Jan Homan is bij de opmaak een verkeerde rouwadvertentie geplaatst. Ondanks de grote zorg die er wordt besteed aan het parochieblad is dit de redactie pas opgevallen toen het blad al verstuurd was.

De redactie biedt hiervoor haar welgemeende excuses aan. Ook heeft de redactie contact opgenomen met de gedupeerden.

De fout hebben we in de digitale versie gecorrigeerd.

Namens de redactie,

pastoor Victor Scheijde

Groen.....	2
Grijze luchten (2).....	4
Paulus en de gemeente van Korinthe.....	6
In memoriam: George Blom.....	10
Wat is dit nu?.....	11
Najaarsretraite in Wahlwiller.....	12
Parochiedag.....	13
Levenslied.....	14
Charles Taylor (2).....	16
Kooksels en baksels uit de pastorie.....	18
Vieringen.....	19

## Agenda

zondag 21 juni na de viering gesprekskring met soep en brood in Groningen

zondag 23 augustus parochiedag in Hengelo

Zondag 30 augustus Vespers om 17.00u met medewerking van de Gregoriaanse schola van het GsP

## Mededeling

De parochie is overgestapt op het landelijke systeem van de ledenadministratie. Hierdoor kan het zijn dat de adressering anders is dan u gewend bent. Zo staat u dan bekend bij de landelijke kerk als lid, gastlid of belangstellende. Mocht er iets niet kloppen of wilt u iets veranderd zien, dan kunt u dit het beste aan de redactie doorgeven. Wij kunnen dit dan melden bij het bisschoppelijk bureau in Amersfoort. Zij kunnen dan bekijken wat er mogelijk is.

Soms krijg ik de vraag waar de liturgische kleur groen nu eigenlijk voor staat. Ik maak dan vaak het bekende grapje: de kleur is groen, er is niets te doen. In werkelijkheid verwijst de kleur groen echter naar vruchtbaarheid, naar groei, naar leven. Groen is de kleur van de zondagen door het jaar. De zomerperiode die we nu binnengaan, kent veel van deze 'gewone' zondagen.



Als ik aan de zomer denk, denk ik aan een periode van relatieve rust, een tijd waarin de vakantie thuishoort: even afstand nemen van het dagelijkse leven, eropuit trekken -hopelijk met mooi weer- om de draad van het dagelijkse leven daarna weer met nieuwe energie op te pakken.

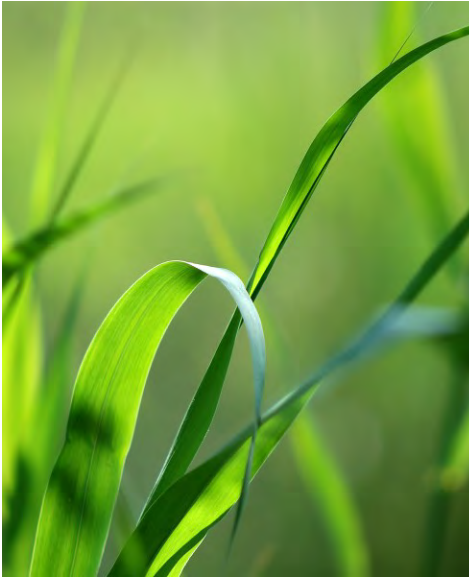
In culturen die meer agrarisch georiënteerd zijn dan de onze, betekent de zomer bijna het omgekeerde: er is werk aan de winkel, want het is oogsttijd! Ook de Bijbel is ontstaan in zo'n agrarische cultuur en dus staat de zomer in het bijbelse spreken voor oogst, voor vruchten plukken, voor resultaat. In de zomer worden de vruchten geoogst waarvoor men zich het hele jaar heeft

ingespannen. (Ons woord 'oogst' schijnt afkomstig te zijn van het woord 'augustus'.) Het is het jaargetijde waarin het voedsel bijeen wordt gebracht, de leeftocht voor de rest van het jaar.

Nu kan de oogst rijk zijn, maar hij kan ook tegenvallen. Dat maakt de zomer ook tot een spannende tijd, een tijd waarin het erop aan komt. Zal de akker de gewenste hoeveelheid graan opleveren? Zullen de wijnstok, de olijf en de vijgenboom genoeg vruchten voortbrengen? Zal de investering aan tijd, geld en werk renderen?

De zomer is een mooi beeld van het eschaton, dat wil zeggen: de ideale stand van zaken in deze wereld, een toestand die wij aanduiden met woorden als 'voleinding', 'volkomenheid', 'vervulling' of 'voltooiing'. Een situatie waarin Gods scheppende werk tot volle bloei is gekomen. Met nog weer andere woorden: een nieuwe schepping zoals die God in de persoon van de opgestane Jezus Christus voor ogen staat. Een werkelijkheid vol genade, liefde en waarachtigheid.





werkelijkheid en worden daarom ‘eerstelingen’, de eerste vruchten van de nieuwe schepping genoemd.

Daarom klinkt aan ons adres voortdurend de oproep om ons over te geven aan de liefde, om ons leven te oriënteren op Jezus Christus, het hoofd van de nieuwe schepping. We worden uitgedaagd om ons, net als hij, te laten leiden door de Geest van God en ons leven te laten omvormen zodat het in overeenstemming komt met deze nieuwe wereldorde. Alleen zo kunnen wij op een goede manier eerstelingen zijn, en de wereld waartoe wij ook behoren in liturgie en levenswandel voor God vertegenwoordigen. Als christenen staan wij al met één been in het eschaton, de zomer van God. Een spannende “tijd”, waarin het erop aan komt. Zal Hij kunnen oogsten wat Hij heeft gezaaid?

Dat deze werkelijkheid in onze wereld nog geen realiteit is, behoeft geen betoog. Daarvoor hoef je allen maar de NOS-app aan te tikken of het journaal aan te zetten. Als gelovigen kunnen en moeten we echter meer zeggen. Wij geloven immers dat het eschaton reeds is aangebroken in de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Wij die de Geest ontvangen hebben en in diezelfde Christus zijn ingelijfd, delen in die

Terug naar de liturgische kleur groen. Zoals ik al zei, verwijst die naar vruchtbaarheid, naar groei, naar leven. Maar bovenal is het de kleur van de nieuwe schepping. Voortaan zal ik -na het bekende grapje- ook verwijzen naar lied 716 uit ons liedboek:

*Eens komt de grote zomer waarin zich 't hart verblijdt,  
God zal op aarde komen, met groene eeuwigheid.  
De hemel en de aarde wordt stralende en puur.  
God zal zich openbaren in heel zijn creatuur.*

*Louis Runhaar*

diaken van het aartsbisdom Utrecht en als pastor werkzaam in de parochie Amersfoort

### *Sociaal vacuüm bestaat niet*

“Satire is immers de CliniClown in deze terminaal zieke wereld,” schrijft de columnist op de eerste pagina van de Metro van vrijdag 9 januari 2015. Op dezelfde pagina onder de foto lezen wij met grote letters: “NEDERLAND IS CHARLIE”. De dag na de aanslag op redactie van “Charlie Hebdo” (de oorspronkelijke titel: “Hara-Kiri”) is de dag van nationale rouw in Frankrijk. Heel Europa is in shock. Binnen een dag wordt er massaal en gezamenlijk tegen de aanslag gedemonstreerd. Ook in Amsterdam, waar op 8 januari ruim 17.000 demonstranten zich op en rondom de Dam verzamelen.

De wereldwijde antimoslim protesten herinneren mij plotseling aan mijn eenzame, zwakke en geïsoleerde verbazing uit 2003. Ik was toen lid van het Groningse kunstenaarscollectief “KUNST en kunst”, die een eigen galeriewinkel had bij Folkingerstraat.

Het dynamische bestuur had het idee om elk lid van het collectief te vragen om (vrijwillig!) een gewone wc-bril te kopen en die volgens eigen concept te beschilderen.

Het resultaat van het werk van ongeveer twintig kunstenaars was snel te zien in onze galeriewinkel. Ik was geen deelnemer aan dit project, maar ik was natuurlijk nieuwsgierig naar wat mijn collega's hadden gedaan. Hun inventief vermogen - moet ik zeggen - was groot! Langzaam lopend langs de wanden zag ik plotseling... een wc-bril beschilderd met een traditionele afbeelding van Christus, die naar zijn eigen hart wijst. De andere kant, de buitenkant, was bestemd voor de Heilige Geest, een realistisch beeld van een duif in geel en blauw. De smalle ronde randen van deze wc-bril waren vol kleine, lachende duivels en putti. Alles was geschilderd met de perfectionistische penseeltechniek van een van mijn vrouwelijke collega's uit de groep.



De verkoopresultaten van dit kunstproject leken bijzonder goed. Er waren steeds minder en minder wc-brillen te zien op de wanden. Ik ben er bijna zeker dat wc-bril met de afbeelding van Christus snel verkocht was.

Op deze wc-bril heb ik geen reacties van mijn collega's gehoord. Tijdens de maandelijkse vergadering van de groep ook niet. Zelf heb ik niets gezegd. Om toch iets te doen, heb ik een korte tekst voor het tijdschrift "Forma Aktueel" van de Groningse galerie "Forma Aktua" geschreven

Deze tekst die onder de titel "Kunst als provocatie – provocatie als kunst" heb ik opnieuw gelezen na de aanslag op het satirische Franse tijdschrift.

Mijn negatieve verbazing was alleen tussen de regels te vinden en in de vraag: Stellen wij grenzen aan de provocatie in kunst – of stellen wij ze niet?

In de Metro van 14 januari 2015 stond onder de titel "Charlie, een week later" tussen de reacties van Metro-lezers een antwoord op deze vraag. Onder de naam Imad schreef iemand: "Vrijheid van meningsuiting heeft bijna geen grenzen. Dus zou de grens gelegd moeten worden door de mensen zelf".

Ik had dus kunnen schrijven (waarom heb ik dit niet gedaan?) dat het concept van vrijheid van meningsuiting door middel van de satire grenzen heeft, omdat leven in een sociaal vacuüm, zonder maatschappelijke context, niet bestaat.

*Joanna Paszkiewicz*

Graag willen wij via deze weg iedereen hartelijk bedanken voor alle blijken van meelevens de afgelopen twee jaar en met name in de laatste weken. Het was hartverwarmend hoeveel condoleancekaarten er bij onze terugkomst uit Duitsland lagen te wachten. Heel erg bedankt!

*Marijn, Victor, Lena & Lucas*



Ank Albers in betere tijden

## Een exempel

*Verschillende meningen, botsende karakters, uiteenlopende belangen, ze leiden tot conflicten, ook in de gemeente. Vaak gaat het om conflicten tussen gemeenteleden. Van de pastoor of dominee wordt dan verwacht dat hij of zij bemiddelt en ervoor zorgt dat het probleem wordt opgelost. Soms komt de pastoor of predikant zelf onder vuur te liggen en raakt de gemeente verdeeld. In beide gevallen voelen we ons er onbehaaglijk bij: in de kerk zou er toch geen sprake moeten zijn van strijd. Vaak hebben we daarom de neiging de problemen onder de mat te vegen en frustraties in te slikken ter wille van de lieve vrede. Maar in veel gevallen barst de bom toch op een gegeven moment. Mensen worden gekwetst en beschadigd, de gemeente lijdt eronder. Het is een schrale troost: conflicten in de gemeente zijn van alle tijden. Neem bijvoorbeeld de gemeente Korinthe.*

Paulus heeft een probleem. Als hij in Efeze is om daar het evangelie te verkondigen, hoort hij verontrustende berichten uit de door hem gestichte gemeente van Korinthe. Daar is van alles mis. Er komen gelovigen uit Korinthe bij Paulus om hun zorgen met hem te delen. Dat brengt Paulus ertoe om samen met een Sosthenes, die voorganger van de synagoge in Korinthe was, een brief aan de gemeente te schrijven.

Wat is er allemaal aan de hand? Er is sprake van partijvorming. Iedereen heeft zijn eigen leus. Ik ben van Paulus! En ik van Apollos! En ik van Cefas! En ik van Christus! Paulus is daar kort en duidelijk over. "Is Christus dan gedeeld? Is Paulus dan voor u gekruisigd? Bent u in de naam van Paulus gedoopt?" En: "Wat is dan Apollos? Of wat is Paulus? Dienaren door wie jij tot geloof gekomen zijt." En





tenslotte: “Alles is het uwe, hetzij Paulus, Apollos of Cefas.....doch gij zijt van Christus en Christus is van God.”

Er speelt nog meer. De invloed van de omringende heidense wereld doet zich gelden. Korinthe is een welvarende havenstad. De belangrijkste godsdienst is de Venuscultus, waarin prostitutie een belangrijke rol speelt. Sommige gemeenteleden hebben voor ze tot het geloof kwamen een losbandig leven geleid. Ze zijn hiervan bevrijd door de genade. Maar de invloed van het Griekse filosofische denken doet zich geleidelijk aan in de gemeente gelden. Sommigen verkondigen dat alles geoorloofd is en dit leidt tot weer losbandigheid. Ook wat dit betreft is Paulus glashelder: “Zal ik leden van Christus wegnemen om er leden van een hoer van te maken?”

Verder zijn er conflicten die zo hoog oplopen dat gemeenteleden elkaar voor de rechter dagen. “Hoe kan een gelovige als hij iets heeft met een ander recht zoeken bij de onrechtvaardigen en niet bij de heiligen?” vraagt Paulus zich af. “Of weet gij niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen?” Als je recht moet zoeken bij ongelovigen, kun je beter onrecht lijden, is zijn conclusie.

## *'...weet gij niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen?'*

En tenslotte is er verdeeldheid in de gemeente bij de samenkomsten, met name bij het Avondmaal. Bij de eerste christenen was het gebruik de maaltijd ter gedachtenis aan het sterven van Christus te combineren met een complete maaltijd, het liefdemaal,

waarvoor iedereen iets meebracht. Maar in Korinthe ging het niet zo. Paulus heeft gehoord dat bij het eten ieder vooraf zijn



eigen deel neemt, zodat de één na afloop hongerig is en de ander dronken. Sommige mensen konden zich blijkbaar meer permitteren dan anderen en die waren niet geneigd tot delen. Hij waarschuwt ze voor deze praktijk met de vaak uit het verband gerukte woorden: “Wie onwaardig eet of drinkt, eet of drinkt zichzelf een oordeel!” en vermaant de gemeenteleden te wachten op elkaar.

Dit is maar een kleine greep uit de eerste brief aan de Korinthiërs, waarin Paulus verder ingaat op vragen die hem vanuit de gemeente gesteld zijn over kwesties waarover onzekerheid of verschil van mening bestaat.

Aan het eind van de eerste brief belooft Paulus dat hij, als hij Macedonië doorgereisd is, de gemeente van Korinthe zal bezoeken en enige tijd bij haar zal

# Paulus en de gemeente van Korinthe

blijven. Ook stuurt hij Timotheus alvast naar Korinthe. “Hij zal u mijn wegen in Christus indachtig maken, zoals ik die in elke gemeente leer.” Waarschijnlijk neemt Timotheus de brief van Paulus mee.

Maar dan krijgt het verhaal een vreemde wending. Aan het begin van de tweede brief aan de Korinthiërs, mede geschreven door Timotheus, blijkt dat Paulus van zijn voorgenomen bezoek aan Korinthe heeft afgezien “om u te sparen” en “om niet weer in droefheid tot u te komen.” Als hij deze brief schrijft, is hij in Macedonië.

Opnieuw de vraag: wat is er aan de hand? De tweede brief aan de Korinthiërs is minder gestructureerd dan de eerste; sommige theologen veronderstellen dat hij is samengesteld uit meer brieven, waarvan delen verloren zijn gegaan. Ook zou er na de eerste brief nog een andere geweest, die Paulus onder tranen geschreven heeft. Ik laat dit rusten en ga uit van de brief zoals hij in onze Bijbel staat.



Aanvankelijk lijkt de brief te bestaan uit richtlijnen en vermaningen. Maar in hoofdstuk 7 komt Paulus terug op de eerste brief. In Macedonië is Titus bij hem gekomen, nadat deze Korinthe bezocht heeft. Paulus schrijft daarover: “God heeft ons getroost door de komst van Titus, en niet alleen door zijn komst, maar ook door de troost waarmee hij getroost werd bij u.” Dit slaat op het effect dat de door Titus bezorgde brief op de gemeente gehad heeft. Die brief heeft de gemeente bedroefd, maar die bedroefdheid heeft haar tot inkeer gebracht. Titus is met vrees en beven door de gemeente ontvangen en herinnert zich nu met genegenheid haar gehoorzaamheid. En Paulus is verblijd dat hij nu in elk opzicht gerust over de gemeente kan zijn.

## *'Zij roddelen (...) en stellen hem in een kwaad daglicht'*

Goed nieuws, zou je dus zeggen, en geen reden voor de droefheid die Paulus verhindert naar Korinthe te gaan. Maar er blijkt iets anders aan de hand te zijn. De pijlen richten zich nu op Paulus. In de eerste brief wordt al gesproken over de partijvorming in de gemeente. Nu blijkt het om rivalen van Paulus te gaan: predikers, “schijnapostelen” zegt Paulus, waarschijnlijk rondreizende predikers, die beïnvloed waren door de Hellenistische cultuur, mannen die geweldig konden preken. Ze verkondigen een ander evangelie dan Paulus. Zij roddelen over Paulus in de gemeente en stellen hem in een kwaad daglicht. Zijn brieven zijn wel gewichtig en krachtig, zeggen ze, maar zijn persoonlijke verschijning is zwak en zijn

spreken betekent niets. Ook zeggen ze dat Paulus naar het vlees leeft. “Het

gestoken heeft. Ook bestaat er blijkbaar twijfel over de vraag of Christus in Paulus



vlees” staat in tegenstelling tot “de geest”. Eerder in de brief gaat Paulus al in op de bewering dat hij plannen maakt naar het vlees en niet overeenkomstig de wil van God. Blijkbaar nemen zij het hem ook kwalijk dat hij het evangelie in Korinthe verkondigd heeft zonder er geld voor te vragen, hoewel dit bij rondreizende predikers wel het gebruik was. Paulus voldoet dus niet aan dit kenmerk van een “echte” apostel.

Uit de verdediging van Paulus kunnen we nog andere beschuldigingen afleiden. Hij zou met list en bedrog te werk gaan. Hij zou zich aan de Korinthiërs verrijkt hebben, een beschuldiging die waarschijnlijk slaat op het feit dat hij een collecte voor Jeruzalem heeft georganiseerd. Gesuggereerd wordt kennelijk dat hij de opbrengst in eigen zak

spreekt en wordt er gezegd dat hij op het gebied van visioenen niets te melden heeft en geen wonderen verricht.

Hoewel Paulus zegt dat hij, in tegenstelling tot zijn rivalen, zich niet beroemt op zijn kwaliteiten, gaat hij daar in zijn verdediging toch uitvoerig op in, iets wat hij zelf betitelt als “onverstand”, want roemen kan hij alleen in zijn zwakheid. Hij maakt daarbij melding van de “doorn in zijn vlees, een engel van satan” die hem gegeven is, opdat hij niet verwaand zou worden en waarvan God hem ondanks zijn gebed niet wil verlossen, want “mijn kracht wordt in zwakheid volbracht”. En dus zal Paulus roemen in zijn zwakheid.

Blijft het hierbij? Nee, Paulus kondigt aan dat hij voor de derde maal gereed staat

om tot de gemeente te komen. Hij waarschuwt dat hij dan niemand zal ontzien, maar spreekt de hoop uit dat zij door deze brief tot inzicht zullen komen.

Vaak wordt er gesproken over een conflict van Paulus met de gemeente Korinthe, maar bij nadere beschouwing blijkt dit niet te kloppen. Het grootste deel van de gemeente blijft Paulus, trouw. Als er problemen zijn, komen gemeenteleden hem op de hoogte stellen. Als er in de gemeente vragen leven, stellen ze die aan Paulus. Als ze een brief van Paulus ontvangen met vermaningen en richtlijnen, nemen ze die ter harte. Paulus is de door God geroepen en door de gemeente aanvaarde leider van de

gemeente. Zijn gezag wordt slechts betwist door enkelingen, die daar zelf belang bij hebben. De bezwaren die zij tegen hem inbrengen, blijken niet te kloppen of zijn terug te voeren op kritiek op zijn uiterlijk en stijl. Maar het gaat er niet om of hij een indrukwekkende verschijning of een charismatisch spreker is, of hij visioenen heeft of wonderen verricht, het gaat om het evangelie dat hij verkondigt: de liefde en genade van God in Jezus Christus.

*Adrie Paasen*

Foto: Lechaionweg in Oud-Korinthe (Jean Housen)

---

## In memoriam: George Blom

In de vroege ochtend van 26 mei jl is emeritus-priester George Blom overleden op de leeftijd van 86 jaar. Zijn laatste parochie was de St. Vitusparochie in Hilversum. George Blom diende de St. Vitusparochie van 1986 tot 1993. Daarna was hij betrokken bij de parochie als parochiaan en heeft hij ook nog vaak mogen voorgaan. De laatste keer was op 24 november 2013 tijdens de viering waarin het 50-jarig huwelijksjubileum van George en Maria Blom-Blokland en het 60-jarig priesterjubileum van George Blom werden gevierd. De eucharistieviering ter uitvaart van George Blom is gehouden op maandag 1 juni in Hilversum.





“Wordt eerst maar stil.” Dit ervoer ik laatst als een soort opdracht in mijn leven en geloof. Misschien wel één van de moeilijkste opdrachten die er bestaan, zeker in deze drukke en snelle maatschappij. Hoe doe je dat en laat je het ook toe dat het kan? Wat is stil worden?

Broeder Gino van de gemeenschap van de Goede Herder in Vlaanderen deelde laatst de volgende wijze tekst:

Er was eens een eenzame monnik die bezoek kreeg van enkele mensen. De monnik, die net een emmer water haalde uit een diepe bron, stopte zijn werkzaamheden en zei: “Kijk eens in de bron, wat zien jullie?” De mensen tuurden in het water en zeiden: “Wij zien helemaal niets.”

Enige tijd later herhaalde de monnik zijn vraag. “Kijk weer in de bron, wat zien jullie?” De mensen keken weer en zeiden

opgetogen: “We kunnen in de weerspiegeling onszelf zien.” “Dit is de kracht van de stilte,” legde de monnik uit, “Ik was water aan het putten en daarom was het water onrustig. Nu is het rustig en kunnen jullie jezelf zien. De stilte van de meditatie zorgt ervoor dat je jezelf kunt zien. Maar blijf hier nog even wachten!”

Enige tijd later zei de monnik weer: “Kijk nu nog één keer in de bron. Wat zien jullie nu?” De bezoekers tuurden naar de bron en riepen uit: “Nu zien we de stenen op de bodem van de bron!” “Juist,” beaamde de monnik, “als je maar lang genoeg wacht en opgaat in stilte en meditatie kun je de grond van alles aanschouwen.”

Ik heb hier weinig aan toe te voegen, behalve dat ik nog op zoek moet gaan naar zo’n bron.

*Pastoor Victor*

## *‘Omgaan met elkaar, te midden van zusters en broeders’*

In 2014 werd er een retraite georganiseerd in het Arnold Janssenklooster in het Limburgse Wahlwiller, vlak bij Wittem.

Deze was specifiek bedoeld om vrouwen, die verbonden zijn met de nieuwe parochie i.o. van de H. Elia te Mijdrecht in contact te brengen met andere vrouwen binnen de Oud-Katholieke Kerk. Deze retraite is zo goed bevallen dat er zowel vanuit Mijdrecht als andere plaatsen het verzoek kwam ook dit jaar weer een retraite te organiseren. Pastoor Erna Peijnenburg uit Alkmaar zal ook deze retraite leiden. Er is voor circa 25 deelnemers gereserveerd. Er is al een flink aantal aanmeldingen uit beide groepen. Maar ‘hoe meer zielen hoe meer vreugd’.

Data: zaterdag 26 september t/m dinsdag 29 september 2015 tot na de middagmaaltijd.

De prijzen:

I persoonskamer met toilet en douche € 199,-

I persoonskamer met toilet en douche op de gang € 169,-

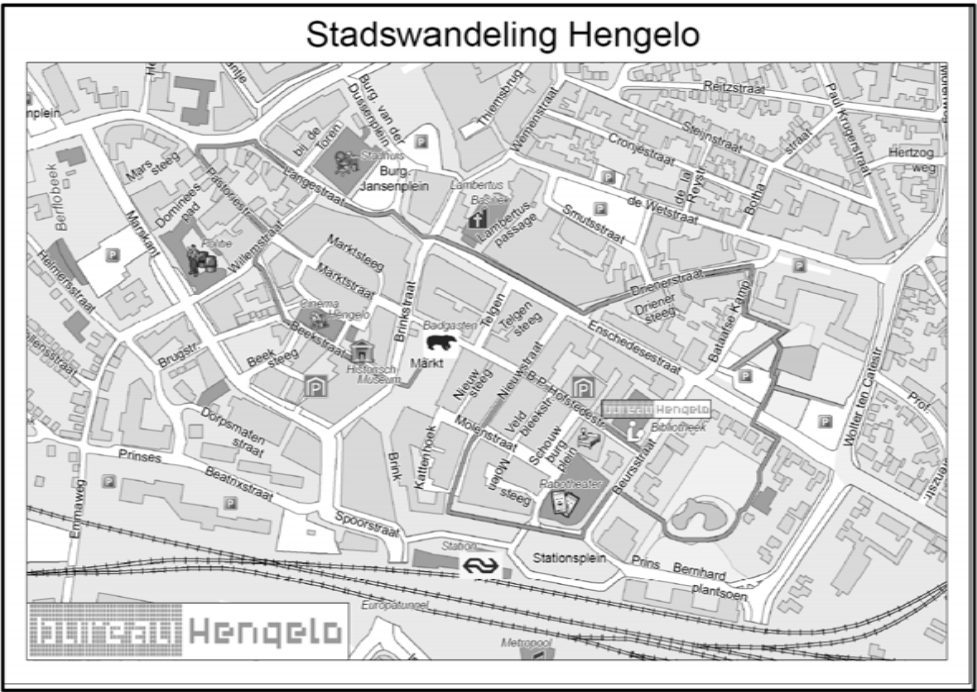
Voor meer informatie en/of opgave bij Clemence de Boer-Celie,

[clemence.celie@planet.nl](mailto:clemence.celie@planet.nl), 023- 5371620 of 06 57162418

Of voor Mijdrecht: Elly Samsom, [ceesel@casema.nl](mailto:ceesel@casema.nl), 0297-283431



## Stadswandeling Hengelo



Op zondag 23 augustus is de tweejaarlijkse parochiedag gepland. Het plan is om de eucharistie mee te vieren in de statie Twente en daar na de koffie de (zelf meegebrachte) lunch te nuttigen. Vervolgens staat er een stadswandeling door het oude centrum van Hengelo op het programma, gevolgd door een bezoek aan het Historisch Museum. We sluiten de dag af met een high tea.

De eigen bijdrage voor dit uitje is 10 euro per persoon.\*

Programma:

10.30 eucharistie (Lebuinus Kapel, Dorpsmatenstraat 40)

13.00 stadswandeling

14.00 bezoek Historisch Museum (Beekstraat 51)

16.00 High Tea (Grand Cafe De Twee Wezen, Burg Jansenplein 23-24)

Aanmeldingen graag per mail ([astrid@ groningen.okkn.nl](mailto:astrid@ groningen.okkn.nl)) uiterlijk op 10 augustus.

\*Kosten mogen geen bezwaar zijn voor deelname, bij problemen kunt u contact opnemen met de pastoor.

Astrid Zomervrucht

# Levenslied

Al weer enige tijd geleden kwam Luc bij me met een gedicht. Graag wilde hij dit lied zingen en hij gaf mij twee mogelijkheden. Samen kozen wij voor lied 243 uit het Liedboek, Zingen en bidden. Dezelfde melodie is ook te vinden als gezang 773 in het Oud-Katholiek Gezangboek.

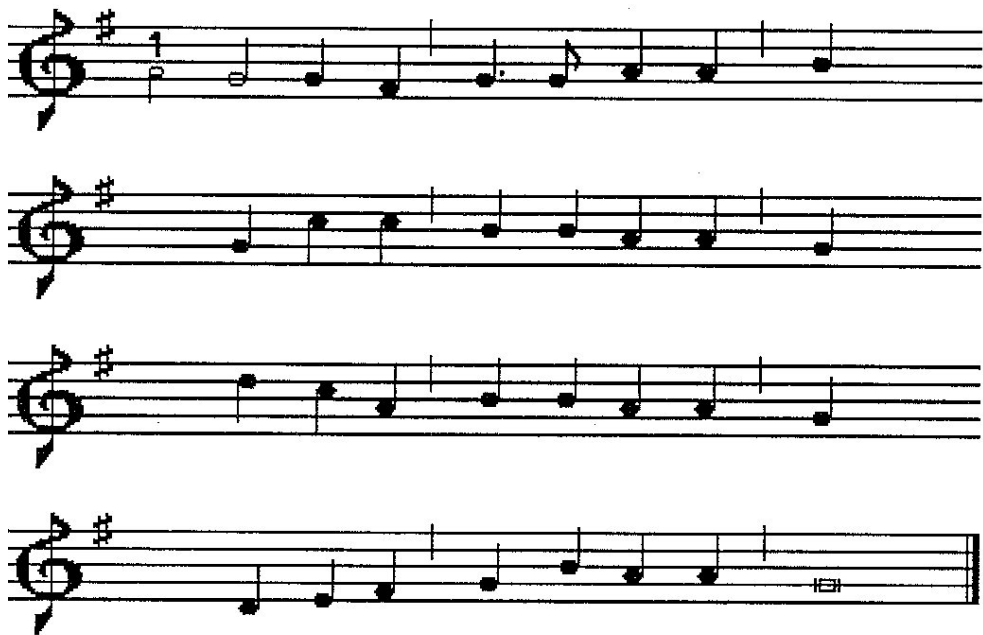
De componist is Thomas Tallis (1505 of 1510-1585). Hij was hoforganist en voortreffelijk in staat samen te werken met zowel protestantse als katholieke vorsten. Hij conformeerde zich uiterlijk aan de veranderingen in de vorm van de

erediensten.

De melodie waar het hierom gaat werd voor het eerst gepubliceerd in 1561. Tallis had samen met William Byrd 21 jaar lang het recht van de kroon muziek en muziekpapier te drukken!

Ik heb dit gedicht en deze melodie na de viering in de parochiezaal gezongen. Graag wil ik de gedachten van de dichter aan de lezers van dit blad doorgeven.

*Eddy Ufkes*





*Levenslied naar psalm 139*

1. Heer, die mij ziet zoals ik ben  
Geboren en getogen ben  
Geef mij zo lang ik leef de kracht  
Te doen wat U van mij verwacht

2. Verwachtingsvol ga 'k in Uw spoor  
Op mijn manier het leven door  
Geef mij voldoende perspectief  
Want 't leven is mij o zo lief.

3. Ook als het niet zo goed meer gaat  
Wees dan mijn steun en toeverlaat  
En leid mij dan maar door het dal  
Tot waar ik U ontmoeten zal

4. Blijf die mij lief zijn dan nabij  
Troost hen in hun verdriet om mij  
En help hen dan met frisse moed  
Hun verd're leven tegemoet

Jan Lucas Ronner

Terwijl ik mijn bijdrage voor het parochieblad wil schrijven, is zojuist de krant in de bus gevallen met als kop van een artikel 'Aandeel religieuzen is verder gedaald, net als het kerkbezoek'. Het artikel gaat verder met 'Een krappe meerderheid van de Nederlanders noemt zichzelf godsdienstig. In 2014 was dit 51 procent van de bevolking. In 2010 was dit nog 55 procent en eind jaren negentig 60 procent'. De cijfers over het kerkbezoek laten een vergelijkbaar beeld zien. 'Over de gehele bevolking gezien, ging in 1971 nog 37 procent van de bevolking –

### *'Misschien is Charles Taylor wel zo'n onverbeterlijke optimist.'*

minstens eens per maand – naar een religieuze dienst. In 1999 was dit afgekald tot 23 procent. In 2014 ging nog 16,4 procent regelmatig naar de kerk, moskee of synagoge'. De cijfers in het artikel zijn ontleend aan een zeer recente publicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek met als titel 'Religieuze betrokkenheid van bevolkingsgroepen, 2010-2014'.

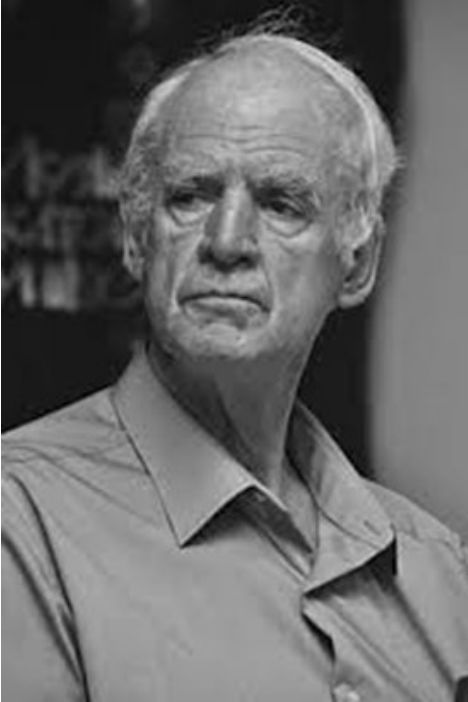
Nu wekken deze cijfers op zichzelf weinig verbazing. Wij zijn er al jaren aan gewend geraakt dat het geloof in God en het kerkelijke leven zich in neerwaartse richting begeven. Je moet wel een onverbeterlijke optimist zijn om te geloven dat het ook anders kan. Misschien is Charles Taylor wel zo'n onverbeterlijke optimist. Maar hij is meer dan dat, omdat hij wetenschappelijk te werk wil gaan en de geschiedenis en de filosofie erbij wil betrekken. In deze bijdrage zullen we nagaan wat de visie van Taylor is op het verloop van de

secularisatie gedurende de laatste vijfhonderd jaar. De uitgangssituatie is dat destijds praktisch iedereen in God geloofde, terwijl dat nu in veel mindere mate het geval is. Bovendien zijn heel veel verschillende vormen van geloven ontstaan, maar ook het ongelooft kent allerlei soorten gradaties.

In mijn vorige bijdrage hebben wij gezien, dat Taylor een rechtlijnige beweging van de secularisatie afwijst. Hij spreekt liever van een zigzagbeweging van het verloop van de secularisatie. Er is steeds sprake geweest van een wisselwerking tussen religie en secularisatie en ook tussen cultuur en religie. Deze wisselwerking is te complex om te volstaan met één simpele verklaring. De geloofsomstandigheden veranderen steeds en de gelovigen en de kerk en moeten daarop inspelen. Taylor komt met heel wat voorbeelden die de wederzijdse beïnvloeding moeten aantonen. Bijvoorbeeld hoe de kerk reageerde op het proces van verstedelijking en klassenstrijd. Taylor stelt dat de kerk toen minder streng werd en warmer en emotioneler wilde zijn. In een andere periode van de geschiedenis stelden kerkleiders zich gematigd op om de afstand tussen gelovige en kerk niet te vergroten. Deze voorbeelden tonen hoe de kerk inspeelde op de veranderde behoeften. Kerken hebben ook getracht de boze buitenwereld op een afstand te houden en de eigen leden te beschermen door de stichting van eigen organisaties en politieke partijen. In Nederland gebruiken wij hiervoor het begrip 'verzuiling'.

Het lijkt heel aannemelijk dat de zigzagweergave van Taylor het verloop van het secularisatieproces op een juiste manier weergeeft. Toch is daarmee niet alles gezegd. Een dergelijke weergave

vertelt ons niet hoe regelmatig het patroon daarvan was, met andere woorden of de godsdienst in staat was steeds in dezelfde mate op verschijnselen te reageren. Het heeft de schijn, en daar ontkomt Taylor ook niet aan, dat de kerken sinds het laatste deel van de twintigste eeuw veel minder heftig



reageren op verschijnselen die zich in de maatschappij voordoen. Het lijkt wel of een zekere berusting is opgetreden. Uit de geschiedenis alleen valt daarom niet op te maken of de secularisatie wel of niet versneld door zal zetten. Taylor heeft hierop de volgende antwoorden. Ten eerste is hij hoopvol gestemd dat de geschiedenis zich zal herhalen en dat een nieuwe bloei van de godsdienst zich zal voordoen. Ten tweede beperkt hij zich niet tot de geschiedenis, maar brengt hij ook de filosofie in om een antwoord te vinden. In de filosofie gaat het om vragen

als: Wat houdt een godsgeloof eigenlijk in? Hoe komt iemand tot het geloof? Hoe moeilijk is het om juist in deze tijd te geloven? Wat de visie van Taylor vanuit de filosofie is, wil ik graag de volgende keer bespreken.

Tot slot van deze bijdrage nog iets over de visie van Taylor op de moderne mens. Het lijkt wel of de mens alleen een product is van de Verlichting, waarbij het verstand op de voorgrond staat. Te gemakkelijk wordt vergeten, dat de mens net zo goed een product is van de Romantiek, waarbij het gaat om gevoelens en emoties. De Romantiek staat steeds op gespannen voet met de Verlichting. Zij komt in opstand tegen de heerschappij van het verstand en vraagt aandacht voor de verbeelding het gevoel en het bijzondere. De identiteit van de moderne mens, zo is Taylors opvatting, wordt bepaald door Verlichting en Romantiek samen. Als een van beide buiten beschouwing wordt gelaten, kunnen totaal verkeerde conclusies worden getrokken met betrekking tot het gedrag van mensen. Wat valt er dan bijvoorbeeld te zeggen over moslims die zich vanuit het rijke Westen aansluiten bij IS om allerlei ontberingen te ondergaan en misschien wel te sneuvelen? Of een totaal ander voorbeeld. Hoe kan het dat evangelische gemeenten in Nederland, tegen de verdrinking in, soms een snelle groei vertonen? Is dit een reactie op de te ver doorgesloten heerschappij van het verstand? Wij kunnen niet stellen dat de ontkerkelijking daarmee een haak wordt toegeroepen, omdat de leden vaak uit de bestaande kerken komen. Toch wordt kennelijk naar een nieuw evenwicht gezocht tussen gevoel en verstand.

*Jan de Vries*

Ik heb samen met mijn ouders zes jaar in Zimbabwe gewoond en dat in mijn wilde tienerjaren. Zimbabwe was een prachtig land. Dat is het vast nog steeds, maar er is helaas veel veranderd. In de jaren dat ik er woonde hebben we verschrikkelijk genoten van de woeste landschappen, prachtige uitzichten, hartverwarmende mensen, maar wat mij het meeste is bij gebleven is de geur van de eerste regendruppels op de dieprode aarde. Er is niets waarmee je het kunt vergelijken.

Om de warme zomeravonden door te komen hadden we al snel kennis gemaakt met een uitzonderlijk verfrissend drankje. Het favoriete drankje van de gehele familie Albers werd dus al snel... "Rock-Shandy". Wij kenden het niet voordat wij in Afrika woonden, maar eenmaal geproefd was het een acute verslaving.

Met een hopelijk heerlijke zomer voor de boeg deel ik dit verfrissende zomerdrankje:

### Rock-Shandy

- Een longdrinkglas
- Een aantal ijsklontjes
- Een flinke scheut citroensap
- 8 scheuten Angostura bitter (te verkrijgen in betere slijterijen)
- het glas driekwart vullen met Sprite of andere citroenlimonade
- dan aanvullen met spa-rood

Smakelijk drinken allemaal! Proost, op een mooie zomer!



**Vieringen**

De parochie houdt elk weekend van de 1e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen. Op zaterdag is dat om 19.00 in Leeuwarden en op zondag om 11.00 in Groningen tenzij anders aangegeven. In Leeuwarden wordt op dit moment gekeken naar het schema van de vieringen. Na de zomer is daar meer bekend over.

De vieringen in Groningen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte de Withstraat 2 te Groningen. Dit is ca. 10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westerhaven om de hoek.

De vieringen in Leeuwarden worden gehouden in de Lutherse Kerk, Nieuwe Oosterstraat 28-30 te Leeuwarden. De kerk is op loopafstand van het station.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10.30. Meer informatie daarover is te vinden op [www.gracechurchgroningen.com](http://www.gracechurchgroningen.com).

Tevens zijn er op de 2e en 4e zondag van de maand oud-katholieke vieringen in de statie Twente. Meer informatie daarover is te vinden op [www.twente.okkn.nl](http://www.twente.okkn.nl)

**Meditatie**

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19.30u tot 20.00u (inloop vanaf 19.15u). Na de meditatie kunt u nog de completeen meebidden. Op de eerste dinsdag van de maand kan men blijven om even na te praten. I.v.m. de zomer zijn er in de maand juli geen bijeenkomsten.

**zondag 21 juni**

Zondag na Pinksteren 7 (groen)  
1e lezing: Job 38, 1-18 blz. 301  
2e lezing: 2 Korintiërs 5, 14-21 blz. 302

**zaterdag 4 & zondag 5 juli**

Zondag na Pinksteren 9 (groen)  
1e lezing: Ezechiël 2, 1-7 blz. 305  
2e lezing: 2 Korintiërs 12, 1-10 blz. 306

**zondag 19 juli**

Zondag na Pinksteren 11 (groen)  
1e lezing: Jeremia 23, 1-6 blz. 310  
2e lezing: Efeziërs 2, 11-22 blz. 310

**zondag 2 augustus**

Zondag na Pinksteren 13 (groen)  
1e lezing: Exodus 16, 2-15 blz. 314  
2e lezing: Efeziërs 4, 17-25 blz. 315

**zondag 16 augustus**

Ontslapen van de H. Maagd Maria (hoogfeest, wit)  
1e lezing: Jezus Sirach 24, 7-8 en 10-15 blz. 533  
2e lezing: 1 Korintiërs 15, 20-26 blz. 534

**zondag 30 augustus**

Zondag na Pinksteren 17 (groen)  
1e lezing: Deuteronomium 10, 12-21 blz. 323  
2e lezing: Efeziërs 6, 10-20 blz. 323

**zondag 30 augustus 17.00**

Vespers met medewerking van de Gregoriaanse schola van het GsP

**zondag 6 september**

Zondag na Pinksteren 18 (groen)  
1e lezing: Jesaja 35, 4-7a blz. 326  
2e lezing: Jakobus 1, 17-27 blz. 326

**zondag 20 september**

Verheffing van het H. Kruis (rood)  
1e lezing: Numeri 21, 4-9 blz. 538  
2e lezing: Filippenzen 2, 5-11 blz. 539



**Carla van der Burg**  
*Uitvaartverzorging*

[www.carlavanderburg.nl](http://www.carlavanderburg.nl)  
Telefoon 050 3186636



*Samen.  
Zorgvuldig.  
Passend.*

## *Elk afscheid is het begin van een herinnering*

Niets is zo moeilijk als afscheid nemen van een geliefd persoon.  
Het is een proces vol verdriet, machteloosheid en onzekerheden.  
Daarom is mijn uitvaartverzorging gebaseerd op persoonlijke aandacht.

Klaar staan voor nabestaanden zolang het nodig is.  
Luisteren naar herinneringen.  
Emoties een plaats geven.

Tijd bieden om in alle rust een keuze te maken.  
Alleen dan ontstaat een uitvaart met een persoonlijk karakter.  
Een begrafenis of crematie die echt in het teken staat van de overledene en recht doet aan de emoties van de achterblijvers.

*Caroline de Widt*

De Pol 9, 9321 VA Peize  
[www.vlinderuitvaartverzorging.nl](http://www.vlinderuitvaartverzorging.nl)

050-5035453



Retouradres:  
Witte de Withstraat 2A  
9726 EC Groningen

Port Betaald

